

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszor használt gármond sor vagy annál töre 6 kr.
Bővebb minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Helyben: Oppalik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wallzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallzeile-
gasse 10.) Bud. Adresse Publicitische Bureau Budapest.
Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss mór
hirdetéseket felvételi irod. Bécsben Wallzeile 18. és Budapest
szervitátor 6. sz.

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kindó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Szerkesztői szállítás:

Pótló 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKES CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az orosz civilisatorok.

(B—n.) Mi részünkről elejétől fogva nem adunk hitelt az orosz forrásból jött azon ámtásoknak, melyek szerint az oroszok feyvereiket csupán a kereszténység és civilisatio érdekében rántották ki hüvelyekből.

Elmondtuk több ízben e lapok hasábjain is, ezen hitetlenségünk okait, s ha most mindamellett hozzá szólnék ezen tárgyhöz: tesszük főleg azért, mert habár meg is apadt az oroszokat pártoló száma, de még is lehetnek ilyen egyesek, kiket halátszerűség felvilágosítani, egyaránt kötelességünk mindnyájunknak.

Ha az orosz sereg egymásután következett rohamos vereségei s a törökök hatalmas győzelmei nem puhították meg még ma sem az oroszok fennhéjzását annyira, hogy készek legyenek Törökországra és Európára nézve kedvező békefeltételeket is elfogadni: mi arról nem tehetünk; azonban azt óhajtjuk, hogy a semleges hatalmak nagyobb tevékenységet fejtsenek ki mint eddig s több eréllyel lépjenek fel eddigi lágyameleg meguntatás helyett, mert a történet után nem az oroszokat illeti a béke-feltételek formulázása; hanem a semleges hatalmaknak kötelességek a megkötendő béke-pontozatokat a törökök részére különösen az orosz-terjeszkedési vágyak ellen egyetemlegesen biztosítani.

Hogy a törökök győzelmei után változtak a viszonyok, mutatja az, hogy Szerbia és Görögország takarodót fűjnek, az actióba be nem lépnek, s némileg az is, hogy gr. Andrássynak Bismarckkal leendő találkozása elhalasztott, mi oda látszik mutatni, hogy az actióban a harcztéren történtek után a béke-pontok megalapításánál sem lehet már ma az eddigi török-ellenes hírokat pengetni s hogy általában az orosz fegyverek nymbusa azoknak, kik a betegnek hirdetett, de még orosz-mányi erőben lévő Törökországot fenn akarják tartani, s lehitni azoknak dühét, kik az európai Törökországot minden áron fel akarnák darabolni, a mint ők állítják, a civilisatio és kereszttyén vallás érdekében a midőn a mahomedánusok mindig türelmesebbek voltak a kereszttyén vallásfelekezettek iránt, mint a kereszttyén vallás különböző hitágazatait valló hívei egymás irányában.

Mit mondjunk a politikai szabadság érdekében különösen mi, az erdélyi részek polgárai, kik még ma szabadon élvezhetjük alkotmányos jogainkat, míg ha orosz protectio alá kerülnünk volna, kétségben kívül jó adagokat vestünk vala alkotmányos jogainkból.

Ezért fogadjuk a magyar nemzet oly általános lelkesedéssel a török diadalmakat s ezért követeli kormányától meg, hogy a fegy-

verrel kivívott előnyöket diplomatiail bősékedésekkel ne igyekezzék meggyöngíteni, hanem mint szabad kezét engedett a civilisatoroknak a félhold orozva történt megtámadására, engedjen szabad kezét a győzőnek is saját előnye teljes kihasználására.

— A diplomatiaterén nagy fontosságú esemény készül: Andrássy gróf találkozása Bismarck herczeggel, a mely szerdára van kitűzve Salzburgban. Oly jelentések előzik meg e találkozást, melyeket örömmel fogadunk. A berlini „Nat. Ztg.“ kerekken kijelenti, hogy Németországnak semmi része sincs Románia és Szerbia actiójában. Az officiosus „Fremdenblatt“-nak pedig azt írják Berlinből, hogy „bár mennyire fájjalja is a német császár az orosz vereségeket, senki sem gondol Németországon arra, hogy az oroszok hadviselését, akár katonai demonstratióval is megkönnyítse. Bismarck hg a legkevésbé sem gondol arra, hogy beleegyezését adja egy német hadtestnek Varsóba való küldésére.“ — Ugy látszik, az orosz csáron is megvalósul, hogy a legyőzöttnek nincsenek barátai!

— A francia választások oct. 14-re tűztek ki, s ezzel megindul a legnagyobb jelentőségű választási mozgalmak egyike, melyet a világ valaha látott.

— A képviselőház bankügyi bizottsága tegnapi ülésének napi rendjén a 80 millió bankadósság iránti törvényjavaslat volt. Falk Miksa azon indítványt terjeszti elő, hogy a bankstatutumról külön jelentés terjesztése a ház elé; a 80 millióról szóló törvényjavaslat tárgyalása napoltassék el. Mert először a háznak a fölött kell határoznia: vajjon elfogadjá-e általában a jelen bankszervezetet vagy nem. Az alapszabályok 102. §-a akép formulázassék, hogy a nyereség 70 %-a a monarchia tulajdonának, 30 %-a a magyar államnak javára irassék. Az egyezményből pedig a 80 millió bankadósságra vonatkozó cikkek választassanak külön, s külön egyezménykép a 80 millió bankadósság iránti törvényjavaslathoz csatoltassék. Tiszta min. eln. kijelenti, hogy a 80 millió bankadósság kérdését olyannak tartja, a melynek akár dualistikus, akár más bankszervezet lesz, akár az osztrák nemzeti bankkal, akár nem, meg kell oldatnia.

Száll miniszter azon nézetben van, hogy a bankelőterjesztés s a 80 millió bankadósság között szoros összefüggés van, s az elintézendő, bármilyen történet is a bankkérdéssel. A kétféle tárgyalható ugyan külön, de szentesítés alá csak együtt terjeszthető fel. Falk is azon értelemben terjeszté elő az indítványt, hogy a végleges elintézés csak véglegesen történhetik meg, s csakis eljárási szempontból javasolta, hogy ezuttal még ne tárgyalassék. A kormány semmi nehézséget nem lát a rövid idejű elhalasztásban.

benne a finomabb érzelmeket, s nem tette kemény szívűvé.

Gölden asszony a díványon fekve fogadta vendégét.

— Hosszasan várattott magára, kedves orvos ur, szült, némely előkelő urhölgy szokásaként, kik azt vélik, hogy mindenek előtt az ők bajukon kell segíteni. Azt elképzelhetem ugyan, hogy ön jelenlétét mindenütt várva várják, de senki nyugtalanabbul nem leste jövetelét, mint éppen én.

— Vigaszt és részvétet s néha enyhületet hozok magammal, de segíteni nem mindig tudok, felelt az orvos, miközben helyet foglalt a beteg mellett, a felajánlott széken.

Mi baj van, ha szabad kérdeznem?

— Ma egész nap mind borzongattott a hideg, válszolt kissé összerázkodva az urhölgy, s amellet erős szívdobogásom van és tudja orvos ur, a fejem úgy zúg, oly bódultnak, oly ostobának érzem magam. Az orvos mosolyogva nyult a beteg keze után, ki oly félve tekintett rá, mintha élet- vagy halál-ítéletet várná ajkairól.

— Nagysád ütere egészen rendesen ver, szült végre Aeskulap tanítványa, s azon jelek, melyeket méltóztatott elősorolni, nem egyedül betegségből származhatnak, s néha egészen egészséges embereknek is mutatkoznak. Mintán eddig még soha sem volt szerencsém gyógykezelhetni nagysádat, nagyon kéremmed közelebből megismergetni engem eddigi szenvedéseivel.

— Oh! sohajtott fel az urhölgy, már hat éve annak, hogy mind így betegeskedem. A leghíresebb orvosoktól kértem tanácsot, az egyik Karlsbadba, a másik Badenbe, a harmadik tengeri fürdőre kül-

Többek felszólalása után az elhalasztás mellett és ellen egyenlő számmal szavazván a bizottság tagjai, az elhalasztás kérdésének eldöntése a jövő ülésre halasztott.

— Az osztrák kiegyezési bizottság a bankstatutumot tárgyalta. Az 1. §-nál Giskra előadó indokolja, hogy az albizottság a „bank-szót „banktársulat“ helyett azért választotta, mert az utóbbi inkább egy magán társaságra illenék. — Sturm a magyar szöveget arra nézve, hogy az osztrák nemzeti bankból alakul, korrektebbnek tartja.

Giskra előadó méltányolja a magyarok inkajait, amennyiben ott azt hiszik, hogy Bécsben a „társulat“ szó nem jelez határozottan központi állami intézetet. — A szavazásnál Sturm indítványa elfogadtatik. — A 2. §-nál az albizottság szövegezésre fogadtatik el; a 3. §. változatlanul marad; a 4. §. (a részvénytőke magassága) függőben hagyatik; a 5. §-nál Menger a kereskedelmi törvénykönyvnek jobban megfelelő kifejezést ajánl, mi azonban Giskra felszólalására mellőztetik; a 7. §-nál Kopp lényegtelenebb módosításokat tesz, melyek elfogadtatnak. A 7. §. változatlanul marad s a vita folytatása elhalasztott.

A háboru.

A harcztérről jövő hírek egyébről sem tudnak beszélni, mint a török győzelmekről. Már megszoktuk, hogy ez rendesen így legyen s ha csakugyan „beteg“ a török, e „betegség“ nem más, mint az, hogy szakadatlanul veri a muszkát és olábot. Még pihenőt sem tart.

Hogy minő hatást kelthettek a török győzelmek a mérvadó muszka körökben, azt igen ékesen illusztrálja Ignatieff feltyatott beszélgetése a „Pr.“ harcztéri levelezőjének. Minő piano hangon beszél azon Ignatieff, ki a keleti bonyodalmak öröge volt! Mennyire szabadkozik, mint-ha ő lovalta volna föl Oroszországot a háborura, s mintha igen kevére becsülte volna Törökország ellenállási képességét! Nagy elégtételt ez Törökországnak.

Ozman pasa győzelmei.

A csatatérről a táviratok a legfontosabb események egész sorát közlik. Az oroszok még be sem fejezték a Plevnánál elfoglalt posztóban való stratégiai berendezkedésüket, midőn Osman pasa rájuk ütött s visszaütötte őket — a mit azonban az orosz jelentések egyszerűen elhallgatnak.

Az Osman pasa által eddig vívott hősi harcok közvetlen eredményére nézve is eltérők a nézetek. Poradimból azt jelentik, hogy az orosz-román sereg megszállva tartja Griviczát s folytatja Plevna ostromát; ennek azonban határozottan ellentmondanak a csaták folyamát kísérő levelezők tudósításai. Ezek szerint az oroszok most már Plevna rendszeres ostromlására kényszerülnek s ez újabb rohamra be kell várnok a gárda-erdek

dött, de mit sem használt, szenvedésem inkább nőtt, mint kevesedett: minden oly komor, oly szomorú színben tűnt fel előttem.

— Nekem úgy tetszik, szült résztvevő tekintettel az orvos, hogy nagysád inkább lelkiileg mint testileg szenved.

Engedje gyöngéd kezekkel szíve hurját érinteni kissé. Nagysád övezge, ha nem tévedek.

— Oh igen, sohajtott fel a szép asszony, férjemet még nyolcz év előtt elvesztettem.

— S hat év óta betegeskedik? Nincsenek gyermekei?

— De vannak orvos ur. Két leányom és egy fiam maradt, egyedül ez édes kötelekék fűznek még az élethez.

— Nős hát elszakadtak-e a kötelekék?

— Nem, nem szakadtak el. Egyik leányom tizenkét, másik tizenötféle éves, fiam, ki éppen most töltötte be a tizenkilencedik életét, hadnagy a draganyosoknál. Csak gondolja el orvos ur, alig hogy kinőtt a gyermekszobából, már is kardot kell csöngtetnie.

— Oh nagysád tizenkilencz évvel, ha nem valami gyege portéka, egész becsülettel hordhatja a kardbójót. Azonban szinte feledjük egyebek között a betegséget.

Oh! minden pezecek emlékeztetnek. De el kell önnök mondanom eddigi életemet: gyermekkorom óta mindig a nagyvilágban étem. Férjem halála óta eltávozott tőlem az öröm, a jókedv. Eleinte elvonulva éltem, de a magány megölt volna — oh istenem, hisz oly boldog voltam egykor! azután utazni kezdtem, hogy segítsék a bajon, de a szomorúság súlya soha sem távozik oldalom mellől, kocsiba száll velem, s ágyamba követ.

megérkezését, a mi csak két hét múlva történhetik. A törököknek így elég idejük marad, hogy az oroszokat jelen állásaikból kiűzzék, s ha Mehmed Ali áttör a Jantra-vonalat, az oroszoknak el kell menekülni azon eshetőség elől, hogy két tűz közé szoroljanak, s valószínűleg már közelebb hallják hírét annak, hogy Zimnicza felé vonulnak a dunai átkelés biztosítására.

Mint a részletes jelentésekből kitűnik, az oroszok terve az volt, hogy bekerítik Osmant, elfoglalják Plevnát s egyszersmind elvágják Osman visszavonulási vonalát. Az utóbbi feladat Skobelev tábornok csapatainak jutott osztályrészül. A front-támadás annyiban sikerre vezetett, hogy az oroszok elfoglalták Griviczát. Ugy látszik azonban, hogy ezt kevés ideig tarthatták meg, mert mint török forrásból eredő táviratok állítják, Osman pasa őket onnan már is kiverte. Ennek elintémond ugyan az orosz hivatalos sürgöny; de bármint legyen, az oroszok ép oly kevéssé vették hasznát a front-támadásnak, a mint másnap, Osman pasa által, Skobelev hadteste is a Vid folyó mellett Dubniknál szétüzetett, s az orosz vereség teljességéből valóban semmi sem hiányzik. Sőt e pillanatban nagyon valószínűnek látszik, hogy az oroszok ez időnyre Európában is ép úgy elvesztették a hadjáratot, a mint kudarcot valottak Ázsiában. S hogy e tényekkel szemben Belgrádról azt sürgönyzik, hogy a szerb hadüzenet egyelőre elmarad, és Krisztics nem utazik el Konstantinápolyból: ezen nincs mit csodálkozni.

A bolgárországi harcok.

A harcztérről londoni lapok egyhangulag jelentik, hogy a bolgárországi harcok mind kedvezőtlenek az oroszokra. Ozmán pasa megrohanta az oroszokat Dubaikban, hol azok elsáncolták magukat; az oroszok keményen megverettek, s több ezer embert és 9 ágyút elvesztettek. A „D. Telegraph“ jelenti a Sipka szorosból péntek estéről a következőket: Tegnapi a törökök elronták a sziklák az uton felül felállított orosz ütegeket és egész éjjel ágyuztak, hogy e művek kijávitását megakadályozzák. — Két orosz hadi szertár felrobbant.

A „D. News“ jelenti Bukarestből pénteken éjjelről: Az oroszok a Skobelev által elfoglalt s törökök által ismét visszavett két redoutban 9 ágyút elvesztettek. Skobelev ismételve kért erősítést, de Leviczki tábornok megtagadta azt, mivel azt hitte, hogy fölöslegessék. Végre Kiloff ezredes saját felelősségére elküldött oda egy ezred maradványát, mely azelőtt a plewnai sáncokat ostromolta, s ott oly annyira megtizedeltetett, hogy teljesen képtelen volt a további harcra. Ez erősítés azonban már későn jött, szintugy egy a főhadiszállásról oda küldött ezred is. Skobelev már visszavonulóban volt. Ez erődök elvesztése nagy baj az oroszoknak, mert ezek birtoka nélkül, s mielőtt további erősítéseik meg nem érkeznek, Plevna ellen a támadást újból meg nem kezdehetik. A Grivicza-erődöt ugyan még tartják, de az is nagyon ki van téve a török ágyúk tüzeinek.

Hamiskás mosoly lebegett az orvos ajkai körül.

— Minő szereket használt nagysád eddig betegsége ellen? Érttem, hogy „mit rendelt az orvosok?

Glöden asszony felkelt a dívánról, s egész halmaz rendelvényt tett az orvos elé.

Ez átnézte rendre az iratokat s bámulva csóválta fejét.

— Itt vannak szerek szédlés, szorulás, fuladás, váltólás és sárgaság ellen. Megvallom, tette hozzá rövid gondolkodás után, hogy ebből még kevésé tudok kiokosodni, hogy tulajdonképen mi baja nagysádnak.

Közelebbi viszonyait is ismernem kell. Hány évig volt férjével nagyságos asszonyom?

— Hűs boldog évet töltöttem házasságomban kedves orvos ur, — oh mily gyorsan elteltek.

— Nem mindenki mondhatja ezt el magáról, jegyzé meg az orvos. Hűs év, az csaknem félélet. Mit kívánhat még az ember többet, ha életének felét, boldogság között töltötte el.

— Oh hisz csak gyermek voltam még, mikor férjhez mentem. Férjem kétszerte volt idősebb mint én. Játék és enyelgés közt tölt el ifjú korom.

Férjem elkezdett betegeskedni, örökös jókedélyem, vidám tréfáim felvidították őt, társaságot gyűjtöttem betegsége köré. Szívesen időzött nálam mindenki, kártyáztunk, nevetgáltunk; ha rá jött köhögése, abban hagyjuk, s ha elmult, újból nevetünk. De az utóbbi időkben gyakran volt roszkedvű, s az öreg tábornokos s ezrede-

Wellesley angol attaché meglátogatta a griviczai erődöt s azt mondja, hogy tele van megölt oroszok- és oláhokkal.

A „N. fr. Presse“-nek Bukarestből 15. estéről a következőket jelentik: Az oroszok a harez két utóbbi napján 10,000, az oláhok 2000 embert veszítettek. A griviczai erődöt a törökök visszavették. Kedden 3 roham volt: 10 órakor, 2 órakor és 5 órakor; az utolsó rohamnál a katonák megtagadták az előnyomulást, úgy hogy a tisztek revolverrel voltak kénytelenek előre hajtani őket. A szisztovi hidat Nikápolyba vitték. Károly fejedelem állítogát összevessett Miklós főherczeggel s elhagyta a főhadiszállást. A törökök Biele előtt állnak.

Az orosz gárdaesapatok.

Az orosz gárdaesapatokról emlékezik meg a „Fremdenblatt“ s azokat a porosz testőresapatok gyöngye utánzatának tartja. A porosz testőrhadtest tisztikara sohasem élvezett oly előjogokat, mint a minket az orosz gárdák, társadalmi viszonyai folytán élvez. Mert társadalmilag előkelők e csapatok, de katonailag nem. Oskoláik ugyan jobbak a többiekénél. Legénység úgy mint altisztikar évek hosszú során át képezetetik s így viszonylagos műveltségre tesz szert.

Azonban katonailag e csapatok jobban csak parádé-szolgálatra dresszírozvák. Minden érvben van ugyan nagyobb fegyvergyakorlatuk s minthogy a gárda szervezeténél fogva minden fegyvernemmel s pedig bőven el van látva, így a gárda némileg önmagában önálló hadsereget képez, mely a hadsereg egyéb részeivel ritkán működik együtt. A formákhoz való tulságos ragaszkodás volt e csapatok baja, melynél legénység s tisztikar együtt nem visz nagyobb szerepet, mint a gép valamely része. — A mi a tisztikart illeti, meg kell különböztetni a gyalogság s a lovasság tisztikarát.

A lovasság tisztikarát a gazdag nemesség, a gyalogságát a polgárság fiait töltik be s ez a két réteg közt akkora hézagot alkot, mely minden más hadseregben aggyalóságnak látszanék. A iovastiszt nem is felel meg hivatásának, ellenben a gyalogsági tisztek kitűnnek, s ezekből válik, minthogy a gárdabeli rang a sereg más részeinél kétfősen számítottatik, a sok német nevű orosz tábornok. Az egész gárda, ha valami nagyobb akcióba bevonatik, helyt fog állni, mintha csupa vashöl lenne, de különös mozgékonyaságot, gonálias taktikai tényeket vagy különös jó manővereket tőle várni nem lehet.

Az oláhok diadalai.

Bukarest, szept. 16. A románkormány hivatalos lapjai nagyon alant hangon beszélnek most.

Még csak két nap előtt felfalták volna a világot, — most, a plewnai dolgok után megrekedt a hangjuk.

A román kormány hivatalos közlönye jelenti, hogy a legnagyobb fentartással közli, miszerint állítólag egy főerőd a románok kezébe esett.

sen kívül, kik mindketten a königsgrätzai csatában lettek harczképtelenné, senkit sem tört meg maga körül. Ezek szomorú idők voltak. Egy napon az ablaknál állok, nézem az éppen elvonuló dragonyosokat, kik teljes diszben haladtak el házunk előtt.

A tisztek üdvözöltek, én is nyájasan intetem fejemmel, az öreg tábornok legalább századikszor beszélt el férjemnek, minő nagyszerű eredményekre fog vezetni ez Austria elleni hadjárat, midőn a melléte üd ezredes, egyszerre csak felkiált:

— Szent isten, Glöden mi bajod? Nagyságos asszony jójón, mert mindjárt meghal.

En úgy megjedtem, hogy rögtön ájulva rogytam le.

E borzasztó idegrázkodásban kell hát betegségeink főokat keresnünk, úgy hiszem, monda az orvos.

Akkor csak hamar magamhoz tértem, de elképzelhetik, hogy többet rá nem vehettem magam, a holttestet viszontlátni. Szétrepesztette volna szívemet. Sobálónyomat küldtem le, hogy helyettem megcsókolja még egyszer.

Ugy látszott, mintha az orvos pár kérdést szándékoznék még tenni, de abban hagyta, s hallgatott. Engedjen gyorsan átuhanni, élttem e szomorú korszaka felett. A játékony idő beheszesíti ugyan a sebeket, de egyelőre el kelle távolítanom magam körül mindent, mi veszteségemre emlékeztethetne. A flut katona intézetbe adtam, aleányokat növeldebe. A nyarat fürdőkön töltöttem, a telet itt a fővárosban.

(Folyt. köv.)

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

ÚJ GYÓGYMÓD.

RAJZ.

Írta:

WIKEDE ASSZONY.

Nagyon hűvös esős nap volt.

A szél úgy fútyolt végig az utcákon, mint-ha feladatult tűzte volna ki magának minden szemérmey port légbe szórni a földről.

Kellemetlen érzések közt, s minden tagjában fázódva, rendelte Glöden asszony szobaleányának, hogy tüzet gerjessen a kandallóban. A leány bámulva nézett urnőjére.

— Hisz ma május elsője van, nagyságos asszony, szólalt meg félénkén. Nem fogja kiállani a tűz melegét, még megbetegszik tőle.

— Azt hiszem József, már is beteg vagyok, válaszolt komoran az urhölgy, tán jó is volna Róbertet Keszler orvos után küldeni.

A leány eltávozott, hogy a kapott parancsot végrehajtja. Egy óra múlva bé is jelentette magát a fennevezett orvos, kinek jó indulat arczán, s okos szeme eugarában azonnal fel lehet ismerni a nemes emberbarátot. Keszler orvos szakmájában a leggyesebb emberek tartatott az egész városon, s általános vélemény volt róla, hogy gyakorlati tudománya, éppen nem tömpitotta el

Azt mondják, veszteségeink szept. 13-án nagyobbak voltak, mint a megelőző napokban. Csak nem voltak közölve. A hírek, melyek a csatáerről jönnek, diadalmasok, de roppant fájdalmasak!

Bukarest, szept. 16. Nagyszerű körmenet tartott Sz. Demeter csontjaival a város főutcáján, hogy isten a román fegyvereket megáldja. A körmenetet a metropolita vezette az összes pap-sággal. Gortsakov s az orosz konzul lakása előtt haladván el a körmenet, Gortsakov kijött és megcsókolta Sz. Demeter csontkezeit (Sz. Demeter csontjai már aligha segítenek rajtuk!)

A bolgár harcztérrel.

(A „Daily Telegraph” sürgőnyei.)

Péra, szept. 12. Szulejmán pasa átkelt a Travná szoroson és elfoglalta Bostepét, egy Gabrovához közel eső falut.

Saraszulár, hétfő. (Sumlán át.) Egész haderőnk a balszárnyon holnap kerekedik föl és nyomul előre, a jobbszárny fokozatosan fogja követni. A csapatok kitűnő lelkes hangulatban vannak. Egy orosz foglyot, kit tegnap betegesen elhagytak a visszavonuló oroszok, azt mondta, hogy az oroszok igen nagy számú sebesültet és betegét vittek magukkal.

Az orosz csapatok scorbut, láz és lábfájásban szenvednek. E fogoly megerősíté azt is, hogy az ellenség az általános visszavonulást rendelte el a Jantra vonalhoz. Számos, Popkőben és Jazlárban lakó bolgár paraszt idejött panaszt tenni, hogy a muszák elhagyták marháikat, s hogy a fiatal bolgár nőkel a leggyalázatosabban bánanak. Házaikat is felgyújtották. Mehemed Ali Eski Dsumába ment. A Chefket pasával Azsiából jött segédcapatok is ide mentek Sumlából.

Táviratok.

Bukarest szept. 15. A „N. fr. Pr.” jelentése: A törökök 13-án minden poszítot visszafoglaltak, még a Igrivica redoutet is. Az oroszok minden hadállásaikból kiverettek, úgy hogy most Plevnától 13 kilométerrel távolabb állanak mint 11-én, a támadás első napján. Állítják, hogy az orosz hadvezénylet a Plevna ellen való további támadásról le akar mondani.

Bukarest, szept. 15. A „N. fr. Pr.” jelentése: A Szkobeleff vereségéről szóló tudósítás leverő hatást gyakorol; ez a hadosztály teljesen megsemmisített. A császár haditanácsot tartott, melyben az a vélemény nyert kifejezést, hogy a visszavonulást rövid idő alatt meg kell kezdeni. A szept. 7-től 13-ig szenvedett veszteségeket 20 ezerre teszik. A sebesültek halandósága ioppant nagy. Romániában azt tanácsolják, hogy jó lesz békét kötni.

Vodiczai főhadiszállás, szept. 14. A Jantra felé való előnyomulás, mely szünetelt, ismét megkezdődött. Hasszán pasa szárnya Popkőjén átmenve, megszállta Vodicozt. A centrum Asszáf pasa vezérlete alatt Szinánkióji nyomult előre. A jobb szárny Ejub pasa vezérlete alatt Ruszcsukra támaszkodva előcsapatokat küldött Bjeláig.

Vodiczai főhadiszállás, szept. 14. Ejjel Asszáf pasát, ki tizenkét zászlóval 5 úteggel Szinánkiójt megszállotta, ma reggel egy három hadosztályon előnyomuló orosz haderő a Szinánkióji nyugotra eső plateauon levő táborában megtámadta. Az oroszok fölbomolva vissza vonultak 1000-nál több halottat és sebesültet hagyva a téren. A törökök Gölbnárig (a Banyiczka Momon, Bjelától keletnek két mérföldnyire) üldözték őket. Asszáf pasa ennek következtében megsemmisítette Banyicskát és előőrseit Gölbnárig toltá előre.

Pétervári, szept. 16. (Hivatalos) Nikolaj nagyherceg jelenti Poradimból, szept. 15-ről: Ma folytatjuk az ellenség erődítéseinek lövöldözését. Plevna városa ég. — 14-ike estéről szóló hírek szerint szept. 7-ke óta az összes sebesült helyeken 239 sebesült tiszt és 9482 kőzkatonament keresztül. A halottak száma mintegy 3000; a számot még lehetetlen pontosan megállapítani. Összes veszteségünk mintegy 300 tiszt és 12.000 kőzkaton. A román hadsereg 14-ke reggelig 60 tisztet és 3000 katonát veszített lelkeltakban és sebesültekben — (tehát) a mi csapataink és a román csapatok hangulata kitűnő. — A fiatal román csapatok kitűnően harcolnak. — A harcztér minden egyéb pontján, mint előbb, most is minden nyugodt.

London, szept. 16. Az Office Reuter jelentéi Konstantinápolyból: Mehemed Ali sürgőnye f. hó 13-ikáról jelenti: Hassan pasa hadosztálya tegnap elhagyta Djumát és este Covadjabá érkezett.

Cserkesz élelreure-ök megverték 5000 kozákok.

Baker ezredes egy gyalogzászlóalj-ja és egy lovas ezreddel megverte az oroszokat, kiknek négy zászlóaljuk, egy lovasezredük és egy útegük volt; az oroszok vesztesége 100 halott.

A 11-ik orosz hadtest kiűritette Tironovát és Bielába ment a 12, és 13-ik hadtest erősítésére.

Négyezer orosz ágyúkkal hamuvá égette Conidát, de visszaverettek és 150 halottat vesztek.

A második orosz hadosztály, szintén visszavetvén, kiűritette Djumalit.

A harmadik orosz hadosztály átment a Kendir szoroson, felgyújtotta Kuzukonliát; erősítő-

sek küldettek, az eredmény ismeretlen. Az oroszok még megszállva tartják Radikóit, Rurhlest és Jonsoughant.

Beszélgetés Ignatieff tábornokkal.

A „Presse” levelezője közelebb látogatást tett Ignatieff tábornoknál Gorni-Studenban. A tábornok nyilatkozatai, melyeket ez alkalommal a levelező közvetítésével különös hangsúllyal közölt, a világ tudomására juttatni, érdekesen jellemzi a legfelsőbb orosz körök azon igyekezetét, hogy a felelősség súlyát a szerencsétlen háborúért vállalkiról másokra bárítsák és a szerencsétlenre mossák.

A levelező a Poradimból szept. 6-áról kelt levélben írja le Ignatieffel tett látogatását és vele folytatott beszélgetését. A levél így hangzik:

„Nem rég bemutatam magamat Ignatieff tábornok Gorni-Studenban. A tábornok már felgyógyult betegségeiből: a lázból és dysenteriből; kunyhóban lakik, melynek kopas falai és kéménytelen szalmafedele, mely egyszerűen a szoba plafonját képviseli, ríktó ellentétet képez ama követéségi palotákhoz, melyekben máskor a tábornok lakni szokott. Velem együtt fogadtatott Canini olasz levelező, ki a társalgás folyamán alatt az 1848-iki magyar vezérszereplőkről is megemlékezett a tábornok élénk figyelmében. A diplomata mindenekelőtt saját viszonyát jellemezte a most dühöngő háborúhoz. Szavai úgy hangzottak, mintha a nyilvánosságának szánt igazolás lennének, szemben az ellene emelt vádakkal.

Mi — folytatja a levelező — arra a körülményre tereltük társalgásunkat, hogy Oroszország családott Törökország ellentállási képessége tekintetében.

Ignatieff tábornok ide vonatkozólag a következő megjegyzéseket tette: „Jól tudom, hogy valódnak engem és felőlem azt a hamis hírt terjesztik, hogy én a császárt Törökország ejrefőrl nem informáltam elég pontosan; de az igazságnak ennek ellenkezője felel meg. Én voltam az, ki mindig a törökök fatalismusára utaltam és soha sem mulasztottam el annak hangsúlyozását, hogy a porta 600,000 embert is sikra állíthat. S ezek nem lesznek csupa katonák, hanem fanatizált emberek. A porta lételéért, mi egy eszméért harcolunk. Én jól tudtam, mint védik majd magukat a törökök, s e tudatból soha sem csináltam titkot. Ép oly kevésbé tanácsoltam a háborút.

Csak egy pillanatban akartam magam is a háborút, s ez akkor történt, midőn Boszniában és Hercegovinában felkelés dühöngött, Bulgáriában lázadás tört ki és Szerbia a török haderő nagy részét absorbeálta. Ha e pillanatban Bulgáriába törünk, a cél gyorsan el van érve. Da akkor nem akartak hozzá fogni. Időt engedtek Törökországnak a készülődésre, s e mellett két évet elvesztettek. A conferentia pillanatától kezdve ellenzője voltam a háborúnak és ebből eredt engedetlenségem, melyet a conferentian kijelentettem. Meg voltak lepve azon, hogy én pontról pontra engedtem és ennek okát tudja isten miben keresték. Én valóban épen csak a háborút akartam elkerülni.

A levelezők itt megjegyezték, hogy a jegyzőkönyv mindazonáltal lérejtött. Ignatieff tábornok: „Igen, de hiányzott a nyomaték. Ha az ember a töröknek öklét öklét nem mutatja, nem hisz az akarat komolyságában. Ha teljes komolyságot mutatnak neki, nem lesz szükség háborúra.”

A tábornok aztán a conferentian részt vett egyes diplomatákra tett megjegyzéseket; s ismételve hozzá tette, hogy e teljes komolysággal akarta a béke föntartását s Oroszország cselekvését egymagában szándékozott megakadályozni.

A beszéd folyamata áttért azon ügyekre, kik diplomaták szolgálatában állnak. Ignatieff erre nézve így nyilatkozott: „Én mindig azon voltam, hogy oly eszméket képviseljek, melyeket sokan vallanak. Ennek következtében mindig igen sok egyet találtam, kik nekem, mert érdekeiket képviseltem, szívesen szolgáltak, sőt jobban szolgáltak, mint azt a fizetett ügynökök tették volna. Lássák az én „titkom” sok ügynök alkalmazása tekintetében. Azt mondják rólam, hogy anynyi ügynökök fizettem, pedig erre szükségem sem volt!”

Most a beszélgetés a bolgárokról esett át s a levelezők azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy „Oroszország családott a bolgárok közreműködésében.” Ignatieff így nyilatkozott: „Az ő közreműködésükre nem lehetett számítani. Nevezetesen a Balkánon innen a föld népe csaknem egészen elnyomorodott: csak túl a Balkánon lakik a gazdagabb, intelligensőbb befolyással bíró néposztály, ott a bolgár lakosság is sürűbb, számosabb és ott története a legnagyobb mézarátlások is.

És lássák — folytatja a tábornok — ez annyira megnehezíti a kérdés megoldását. Törökhatalom alatt hagyják a vidékeket, hol anynyi a bolgár és a felszabadítás művét csak a Balkánon innen hajtják végre? Nem észellenes lenne ez? Külön válasszák őket? Hol a határ? Az egész muszka sulypontja e kérdés szerencsés megoldásában fekszik.”

Hogy a háború ezt a megoldást, vagy minőt fog eredményezni, nem vitattuk. A tábornok maga szakított a félbe a beszélgetést és a szót Canininek, az olasz levelezőnek engedte át, ki a dunai confederációról beszélt. Canini — mint collegája, a „Presse” levelezője, nevezi — típusa az olasz konszpiratoroknak. Jelszava a népfelszabadítás,

s azért az orosz táborba sietett, honnan olasz- és románlapoknak levelez. Canini e beszélgetését mondta el Ignatieff tábornoknak, melyet tavaly a bolgárok ügyében Kassuthnál folytatott. Canini slavobill népgyűléseket rendezett Olaszországban, s azt akarta, hogy Kassuth mondjon egy jó szót a bolgárok érdekében. 1862-ben Canini Turinban Klapkával, Pulszkyval és d'Ancena tanárral elkészítette a dunai confederáció tervét, melyet azután Kassuth új szövetségében jóváhagyott. „Az ex-dictator — úgy mond a levelező — akkor helyeselte a bolgárok felszabadítását a török uralom alól, de 1862-től 1876-ig hosszán az ut és tempora mutatur et nos mutamur in illis! Caninit tavaly igen kegyetlenül fogadták Kassuth, ki már nem emlékezett, hogy vele annak idején beszélt a dunai confederációról. „De hisz meg van nálam az ön által aláírt tervezet, hisz közlöttem is,” — mondá Canini. „Rosszul tették, ha „közölték,” — válaszolá Kassuth, mire Canini gyorsan közbe vágott. „Tehát még is emlékszik ilyesmire!” Canini aztán a saját és Garibaldi rokonszenveiről beszélt, a délszlávok irányában. „Ehhez ön és Garibaldi semmit sem értenek!”

„Ön Oroszországot ügynöki!” volt Kassuth válasza. Canini erre megmutatá ajánló levélét, Kassuth elolvasta, de midőn abba azt a felszólítást olvasta, hogy (Kassuth), vegya pártfogása alá a délszlávokat, hevesen felkiáltott: „Soha, soha, soha!”

Ignatieff tábornok — Így végzi a „Presse” levelezője — figyelmesen és mosolyogva hallgatta végig Canini elbeszélését, s egyetlen megjegyzése Kassuth következtetésére és a magyarok igazi szabadelvűségére vonatkozott, mely utóbbi a muszkatábornok szerint „más nemzetek elnyomásában a kisebbségnek a többség fölötti uralmában nyilatkozott.” (!)

Franciaországból.

Mac-Mahon tábornagy a bordeauxi „szép napok” után folytatta útját Contrasba és Périgueuxba. A hivatalos lap által az utazásról közölt részletek nem nagyon érdekesek. Két, Fourtoun által kinevezett maire egy beszélt a tábornagy előtt, mint beszélt volna akár maga Fourtoun ur.

A contrasi maire biztosította a tábornagyot, hogy „az egész becsületes Franciaország követni fogja őt az általa május 16-ikán iauagurált uton.” — A mi persze azt jelentené — jegyzi meg a „Temps” —, hogy azok a francziák, a kik nem követik a tábornagyot ezen az uton, nem becsületesek. A contrasi maire vagy nem fogta föl hogy mit mondott, vagy szemtelenséget mondott. Peroratórija nagyralátó: „A mi engem illet, mondá, — számíton odaadásomra, mert nálam senki sem lesz önhöz hibebe.” A contrasi maire ur azt hiszi, hogy ő valaki.

Périgueuxban, a községi tanács föl lévén oszlatva, a várost Fourtoun kreatúrái képviselték, egy községi tanács és egy mondvasinált maire. Ez a maire csupa gratulációból állott. Gratulált a május 16-ikához, gratulált a választások elhalasztásához, gratulált, sőt „meg volt hatva, hogy a tábornagy oldalán látja az ifjú és életszlástu belügyminisztert, ki nem érlely megfelelő tudománynak” — nagyon életszlástu bizonyára, mint hogy észre tudta venni a szónok érdemeit és mairré tette. — Ezután a főtanács alelnöke mondott el néhány közhelyet, „a vallás, a rend és a szabadság nagy elveinek védelméről”, s hivatkozott „az összes pártok becsületes, böles és mérsekelte embereire”, s megdicsérte Fourtount, politikáját és a republikánus elem kiküszöbölését.

A tábornagy válaszáinak semmi politikai jellege nem volt. Néhány udvarias szó volt az egész, s megemlékezés egy derék katonáról, Bugeaud tábornokról, kivel együtt szolgált Algirban.

*

Gambetta pörének második tárgyalása a rendőrfenyítő törvényszék előtt szerdán, szept. 22-ikén lesz. Az utolsó instantia ítélete legfőlebb csak október 19-ikén mondható ki, s így sikerült volna a Gambettának tulajdonított fogás, hogy az ítélet kimondását a választások utánig halogassa. A kormányt azonban — úgy látszik — az ilyenek nem igen zavariák. Egy törvénytelenséget már ugys elkövetett, midőn a választásokat október 14-ikére tűzte ki; most pedig hire jár, hogy még ezen határnapon is túl akarják halasztani a választásokat.

Az ügyre vonatkozólag a „Petite République franç.” a következőket írja: „A kedden Gambetta ellen kimondott makacsaggyi ítélet ideiglenes végrehajtathatósága 12-ikén következett be. Gambetta és Murat 12-ikén reggel kapták meg az ítéletet; egy órával később a pénzbírság ideiglenesen és minden fenntartással letétetett. Gambettának már most öt napja van az ítélet ellen recurrálni, a mi tehát hétfőn történik meg; három további nap alatt azután megidézik újabb tárgyalásra. A recurrálás, felebbezés és semmisségi panasz a szabadságbüntetést felfüggeszti, s az ideiglenes végrehajtás csak a pénzbírságra érvényes. Gambetta szabad lábán van és szabad lábbon fog maradni.”

A „Köln. Ztg.”-nak a következőket írják Párisból: A Gambetta ellen hozott ítélet conservatív körökben is roszálásra talál. Különösen találják, hogy az ítélet a beszéd inkriminált he-

lyeit, mint eddig szokásban volt, nem idézi szó szerint. Azután roszálják az ítéletben azt, hogy az elnök megsértésének bűnét megállapítandó, az inkriminált helyeket önkényesen magyarázza. A „contre vérité”-t „mensonge”-ra fordítja, s a „meghajlani vagy elmenni” (se soumettre ou se démettre) kitételben, mely pedig csak a tábornagy önmaga választotta helyzetét akarja kifejezni, — fenyegetést lát a tábornagy ellen, s új vétséget talál föl, t. i. „az államfő iránt tartozó tisztelet megsértését”. Roszálják továbbá az ítéletet azért, mert oly elvet állít föl, mely mellett teljesen lehetetlen né válhatnék a kormány tetteinek bíráltatása. A bírák nem is voltak könnyű helyzetben, mert a lilie beszéd egyáltalában nem ütközik a büntető törvénykönyvbe, s mégis látszólag törvényesü ítéletet kellett hozniok.

Jules Grévy, mint a lapok jelentik, viszsza-tért a Jurába, a mi azt jelenti, hogy legalább a választásokig nem akar nyilvánosan működni s legkevésbé hajlandó elvállalni a republikánus párt vezérletét. A republikánus lapok általában hangsúlyozzák, hogy a jövőbeli elnökséget illető személykérdést egyelőre nem kell feszegetni.

A szász egyetemi közgyűlés ülései.

Nagy-Szeben, szept. 17.

A tegnapielőtt tartott ülésről szerkesztett jegyzőkönyv fölolvassá és hitelesítése után.

Kapp Gusztáv, mint a hetes bizottság előadója, béterjesztí nevezett bizottság indítványait a belügyminiszternek néhány gazdasági tárgy elintézésére tett észrevételeire fölterjesztendő fölvilágosítás tárgyában.

A közgyűlés az erre vonatkozó fölirat elkészítésével az egyetemi hivatalat bízza meg.

Következett a mult ülésben már fennfoglott julius 14-diki miniszteri rendelet tárgyalása.

Elnök újbol hangsúlyozza, hogy csakis a miniszter részéről kifogásolt pontok képezhetik a tanácskozás tárgyát.

Bedeus erre a szász követek által aláírt bosszadalmas nyilatkozatot (Erklärung) olvas mely az elnöknek a miniszter részéről már helybenhagyott pontok megvitatását, megtiltó eljárását törvényellenes, önkényes ténynek, a szabadtanácskozást korlátozó erőszaknak és tudja a jó isten még miféleképpen kívánja föltüntetni és minden felelősséget az elnökre vissza bárint.

Az egész „Erklärung” csupán csak Klein uramnak a mult ülésben tett nyilatkozatainak hosszú lére eresztett ismétlése.

Elnök kijelenti, hogy az „Erklärung”-ot a jegyzőkönyv és saját véleményes jelentése kíséretében a belügyminiszter urhoz föl fogja terjeszteni.

Dr. Pakur ar indítványozza, hogy a közgyűlés kezdje meg a kifogásolt pontok tárgyalását.

Dr. Tincu pártolja ezen indítványt. A közgyűlés szász többsége ezen indítványt elvetvén:

Elnök az „Erklärung” ráfogását, mintha ő, nem pedig a közgyűlés lépte volna át a törvényben körülírt hatáskört, erőlyesen visszautasítja és hangsúlyozván, hogy épen ezen közgyűlés az oka annak, hogy a vagyon-kezelés még mind az ideiglenesség állapotában sinlik, a szász egyetemi közgyűlés üléseit az 1876. évi XII. t. cz. 14 cikkelye értelmében tizenégy napra fölfüggeszti és az ülést bezárótnak nyilvánítja.

BELFÖLD.

(Egy estély a töröksebesültek javára.)

Torda, 1877. szept. 17.

Hogy a dícső török nemzet legújabbán vivandó szabadságharcza iránt mekkora érdeklődéssel, s e harcban megsebesült török hősök fájdalmát mekkora részvétellel viseltetik városunk közönsége is, arról az eddig eszközölt gyűjtés, de különösen a f. hó 16-án megtartott fényesen sikerült estély dícséretre méltó tanúságot tesz!

A tordai négyestűl által rendezett ez estély nem csak anyagilag, de a szellem igényeit illetőleg is teljesen sikerültnek mondható. A műsorozatot a tordai dalkör nyitotta meg „a harcros imájával” Lachnerlől. Ezt követte II. Trió „Rigolettó” dalműből, előadva zongorán dr. Damokos Antalné g nagysága, hegedűn Heltman Lajos és Gordonkán Dicső Bálafáltal. E trió szépen sikerült, s különösen Damokosné ő nagysága szépen exequált zongora játéka méltó hatást keltett. III. Szász Gerőnek „Dal az elhagyott nemzetről” című versét Nagy Olivér érzéssel szavalta. IV. Nyitány „Zámpából” Heroldtól, előadta zongorán Hollenderné urasszony. V. Moldorán Gergely „Érzelv” című rövid felolvasása, a melyben a török sebesült katonák iránt országsszerte nyilvánult részvétel alapját az érde közönség mellett különösen a török nemzettel rokonszenvező magyar nemzet „érző szívében” mutatván ki, s egyuttal a hazaszeretet isteni hatalmát — vonatkozással a jelenlegi török függetlenségi harcra — találó vonásokban jellemzővén: méltán keltette azt a lelkelemelő hatást, a melyet előidézett. Az est főnygét nagyban emelte a Veress Lajos zongora kísérete mellett előadott hegedű játéka Vajda Emilnek; ki készséggel jött ki Tordára Kolozsvárról, csak hogy egy jótékonyozól miatt rendezett estélyt

sikerültét saját közreműködésével is biztosítsa. Fogadja a tordai-négyestűl köszönetét!

A mi az estély anyagi eredményét illeti: felülfizetésekből 91 frt, 272 drb jegy után 136 frt, 300 drb sorssjegy után 30 frt, 29 gyermekjegy után 5 frt 80 kr és 47 drb karzatjegy után befolyt 9 frt 40 kr; s így az összes bevétel 272 frt 20 kr. Szép eredmény!

Az estély folytatását az ifjuság által hevenyében rendezett s majdnem reggelig tartott táncban nyerte meg; melynek folyamán alatt Konstantinápolyba Ozmán pasához a következő távirat íuteltetett francia nyelven:

„Tordai négyestűl által török testvéreink sebesülteji részére rendezett estélyből Plevna hőseidelméért üdvözet!”

N. A.

A törvényhatóságokból.

Fogarasmegye közigazgatási bizottsága.

Fogaras, sept. 10-én.

Fogarasmegye közigazgatási bizottsága a hó 5-én rendes ülést tartott Szentiványi Gyula főispán ő méltósága elnöklete alatt.

Az ülés megnyitása után felolvastott az alispáni havi jelentés, melyből megértettük, hogy a közigazgatási teendők rendesen folytát; a megyében a közbiztonság magyavarva nem volt. Az 1878-dik évi követválasztás névsora véglegesen megállapított, mely szerint van a felsőkerületben 2183 választó és az alsóban 1858. Megtörtént a megye bizottsági tagok választása is az 1878—1883 hat éves időszakra is, a bizottsági tagok száma 87. választottban és ugyanannyi virilitásban lévő megállítva. Végül jelenti, hogy a belügyminiszter ur ő nagyméltósága a megye közönségének tiszteletteljes föliratára engedélyezte 500 frt évi fizetés mellett a segédszolgabírói állományok rendszeresítését.

A körjegyzőségeknel tapasztalt lassuság okának kipuhatolásával bizván meg a mult ülés alispáni hivatalát, a szolgabírótól bevett értesítések alapján arról kellett meggyőződnnük, hogy tömérdek az a teendő, mi egy egy körjegyzőnek vállaira sulyosul, s ha ide gondoljuk, hogy a körjegyzők irástudó községi közegekkel csak elvéve ha rendelkezhetnek: valóban a csodákkal volna határos, ha minden rendelkezésnek azonnal és pontosan megfelelő tudának. Két jegyzőből jelentette a tőrcsvári járás szolgabírója, hogy az észlelt lassuság oka náluk a hanyagság; mindkettő ellen — Aldica János és Puscoriu János ellen — az 1876. 5. t. cz. értelmében elrendeltet a fegyelmi vizsgálat. A többiek a legnagyobb erőfeszítéssel végzik teendőiket, az embereit fel tti munkát. De miután a bajon elégre is segíteni kell, megbízott az alispán tervezetet készíteni, miként lehetne a körjegyzőségeket szűrebben szervezni, hogy a közszolgálat ne szenvedjen?

Szunyogszeg község előjárásának kérdésére fölterjesztés lesz a belügyminiszter urhoz intézendő, hogy a nagy mérvben elszaporodott ragadozó állatok kiirtása végett hajtóvadászatot engedélyezni méltóztatson.

Előterjesztett néhány kihágásos perben hozott másodfokú határozat ellen ide beadott föllebbezés. Egyikben a szolgabíró által hozott és az alispán által másodfokban helybenhagyott határozat hivatalból megsemmisítették; ugyanis Dragusi Demian Geerge, midőn a bírő és jegyző a kir. adórt őt megálgololni akarták, azoknak hivatalos eljárásukban ellenszegült: két fokban állított kihágásos ügye hát a büntető törvény értelmében áttétetett a fogarasi m. kir. büntető bíróságnak.

A kir. tanfelügyelő jelentésére az ágostai or. consistorium hivatalos tisztelettel föltekint, hogy a hatósága alatt levő népiskolák számára megállapított tantervet és a behozott tankönyveket a kir. tanfelügyelővel közölni sziveskedjék, úgy szintén az iskolások névjegyzékét is. Hasonló felhívás intéztetett a gör. kath. érsekséghez, a rom. kath. püspökséghez és a brassó-kerületi izraelita főgondnokságnak is, — a mennyiben az 1876. 28. t. cz. 5 és 9 §-nek részökről egy-egy más tekintetben még elég nem tétetett volna.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur leküldi kihirdetés végett a népiskolákból kitalított tankönyvek névjegyzékét, melyek jobbára szláv és román nyelven írottak. Sajnos, miként igen hosszú év sem vala még elég idő arra, hogy idegen ajku tankönyv iróink Magyarországi közigazgatási bizottságunkhoz, — mely is a kir. tanfelügyelő ur ajánlatára oda véleményezett, hogy a város fizetési kötelezettsége a folyó évi october 1-én kezdődjék, mint a mely időben az állami

tanoda is életbe lép: mert a kötelezettség kölcsönös „do ut des.” Azonban e részletért is várjon el az állam pénztára ez év végeig; a mikorra igyekezzék a város közönsége annyi megtakarítást eszközölni.

Az 1877-78-dik tanévre szükségeltető iskolai statisztikai adatok egybegyűjtésére nézve a srolgábiráknak meghagyatott, hogy a kir. tanfelügyelő felhívására a kijelölt zárhatáridő alatt a kívánt adatokat a körjegyzők által szolgáltatassák be.

A kir. tanfelügyelő ur havi jelentéséből örömmel értesült bizottsági ülésünk, hogy a tanfelügyelő ur általános ismert ügybuzgalma kezdi megteremni áldott gyümölcseit. Hogy működése mindentől előkezeséggel találkozik, annak alapok ott rejlik, hogy a tanfelügyelő urban a tanító személyzet az államhivatalnok mellett a készségesen segítő barátot ismerték fel. Örömmel aduuk a nyilvánosság terén kifejezést azon tapasztalatunknak, hogy a tanfelügyelő ur ritka tapintatossága, minden águ szakismerete, a román nyelvből jártassága megadták neki a kulcsot a fogarasi tanügyi titkárhoz; s miután önnagysága meggyőzően humanitásként közkedveltségnek örvendő: szabadon tölle és általa a tanügyterén a legjobbat várhatunk. A tanfelügyelő ur jelentéséből egy különös is nyilvánosságra jutott; a politikai hatóságnak szüksége lévén a tankötelesek névjegyzékére, annak kiadását egyedül a kucsalatái gör. keleti lelkes ur tagadta meg azon indokokból, mert ő díjmentesen nem lévén köteles anyakönyvi kivonatokat kiszolgáltatni, a tankötelesekét sem írja ki ingyen senki fiának is. Megtetteit és irányban az illető helyre a kellő intézkedés. A nyári közviszágak megtartásáról szóló jelentésében hazafias örömmel emel ki többek között a fogarasi izraelita iskolát, mely az utóbbi év alatt dícséretesen haladt előre a magyarsodásban, — mely buzgó törekvést a hitközség lelkes és hazafias előjáróságának rójjá fel érdemül.

A kir. adófelügyelő jelenté, hogy néhány község az idei árvíz okozott kár indokán adóellenkedésben részesült.

Az állami adó befizetéséről a következő kimutatást terjeszté be: a július hó végével hátralékban maradt 48490 frt 39 kbról augusztus hónap befizetlétén 29606 frt 69 és fél kr. mutatkozik a II. évnegyed végével hátralék 18883 frt 69 és fél kr. Ehez számítva a III. évnegyedátdórészetet 58267 frt 22 kbrban, létszen a III. évnegyed végéig összes adó hátralék: 77150 frt 91 és fél kr.

Az árvászeki elnök jelentése mint mindig, ugy ez uttal is ama hivatali közeg fáradhatlan buzgalomáról, munkaképességéről tanuskodott. Augusztus végével volt 4814 árva; ezeknek érdekében befolyt 325 ügydarab, melyből Florea ülnök ellátott 100-at, Rákosi ülnök 224-et; elintézetlen maradt 1 darab. Az árvapénztár így állott: készpénzben volt 315 frt 99 kr, magán kötvényekben 77175 frt 4 kr, közkötvényekben 6717 frt 50 kr összesen 84208 frt 53 kr.

Végül a megyei főorvos tette meg jelentését, örömmel constatálván, hogy az egészségi viszonyok teljesen kielégítők valának, sem járvány, sem ragályos betegség nem fordult elő. Sajnosan jelenti, hogy a halott kémlési rendszer, a községek társasáltható szakértelme hiányából, nagy nyugtáldással honosítható meg; annyiféle rovatotást kíván a miniszteri utasítás és tekintetben, hogy arva a pénzért sem kapható a falvakban kellőszakrak képzettségű egyén. Meghagyatni a járási szolgabíráknak, hogy a halott-kémekre vonatkozó jelentéseiket január 15-ig a megyei főorvosnak terjesszék be s a halotti kamarák felállítására iránt is mielőbb intézkedjenek.

Ezuttal fölemlitem azt is, hogy az állami polgári tanodához a tanárok ki vannak nevezve; igazgatónak lett Eperjesi Kálmán, számtan és természetrajz tanár Rutkay Gyula, rajztanár Bicsérdi János, nótanító Botta Anna k. a. Sajnálattal nélkülünk e névsorban két derék erőt, kiknek egyike országos híré férfiú által lett hozzánk melegen ajánlva, s ki szakképzettsége és tudori minősítvénye folytán zsenge intézetünknek minden bizonnyal fényt adhatott volna, s kit utólagos értesülésünk szerint az ipari mánia szorított ki megérdemelt helyéről, a mennyiben a kinevezetnek a győnge minősítvény mellett jutott ideje a szabó- és szakajtó kosár mesterség megtanulásához is. Szolgálon az ily eset intelmű ifjaink számára, hogy egy tanári szék elnyerhetőséghez nem mindig elég a tudori és tanári oklevél, szükséges oda még a kósárfonás nagy mestersége is. S kétszeresen sajnáljuk azt is, hogy a tanári kar kinevezésében semmi tekintet nem volt az erdélyrészi fiatalaságra, lévén a kinevezettek a nótanító kivételével mindnyájan a királyhágón túlról valók. Hogy a tanfelügyelő ur, ki maga is erdélyi ember, ajánlatát abban az értelemben tette volna meg: köve hiszszük. Egyébiránt ez ifjú tanoda életét, mert az nekünk szemünk fénye, mert mi azért sokat fáradszunk, éber figyelemmel kísérendjük, s kijelentjük előre is, hogy magának a tanodának érdekében méltó elismeréssel fogjuk üdvözölni a buzgó törekvést, áldozatkészséget, szakismeretet; de a nyelvelségnek obligát dicősről nem leandunk senki szép szeméért és semmi áron.

Veritas.

Jogi rovat.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Br. Wesselenyi Ferencnek Németh László és Dániel István elleni ügyében, ez utóbbiaknak 12,777 frt 63 krra becsült számvárosi ingatlanai ok. 30-án eladatnak.

— Demján Györgynek Nemes Juon elleni ügyében, ez utóbbiak 1396 frt 50 krra becsült veres-egyházi ingatlanai ok. 26-án eladatnak.

A számvárosi kaszárna alapnak Schuster János és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 3500 frtra becsült számvárosi ingatlanai ok. 26-án eladatnak.

— A cs.-szomlyói szent-ferencz-rendi szerzetnek Schnell Lajos és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 3793 frt 48 krra becsült oláh-ivánfalvi ingatlanai ok. 28-án eladatnak.

— Szűcs Géának dr. Incze Miklós és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 19,437 frt 87 krra becsült kolozsvári ingatlanai ok. 29-én, mint utolsó natáridőben eladatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. sept. 18.

— A rohamosan fejlődő eseményekkel szemben köteleességének ismeri lapunk szerkesztője az olvasó közönséget e világtörténelmi fontossággal bíró háború minden egyes mozzanatáról gyorsan és kimerítően értesíteni. E végre elhatároztuk, hogy mindaddig, a míg az események elég anyagot szolgáltatnak, naponta kétszer terjedelmes táviratokat küldünk szét. Minthogy azonban az erdélyi részekbe csak egyszer jár naponta posta, reggeli táviratainkat külön lenyomatban csak helybeli előfizetőinknek küldjük meg, vidéki olvasóink pedig mindkét táviratot a rendes lapban találják fel. Külön reggelenyomat kapható Stein János könyvkereskedésében. Ár 2 kr.

— A törökök legújabb regeszerű győzelmei óriási lelkesedést keltettek országunkban s így Kolozsvárt is. Az elragadtatás nem talál szavakat a hős testvéremeztet iránti csodálatának méltó kifejezésére. Mindenki lelkesedéstől ragyogó arccal üdvözlö az ismerőst és barátot; a török diadalok, melyek most kizárólag a társalgás tárgyát képezik, mindenki úgy beszél, mint a miénkről, mintha Magyarország győzelméről volna szó, aminthogy bizony a miénkről is azok. E lelkesedésnek, ez őszinte csodálatnak a török hősiesség iránt, akár városunk is kifejezést adni s követve a főváros példáját: ma este kivilágításai ünneplni meg a pleznai és sipka-szerosi török diadalokat. Az e célra alakult rendező-bizottság már ki is függesztette a falragaszokat, melyekben városunk minden igaz polgárát világlátásra hívja fel. A világlátás alatt a Pongrácz Lajos és Molnár zenekara a főtéren játszott fog; nevezettek a hazafias tüntetésre díjtalanul ajánlották föl zenekaruk közreműködését. Éljen a hős török hadsereg; éljenek Ozmán, Mehemed, Muktar és Szulejman basák!

— Az „egyetemi kör” ma este tartja első közgyűlését, a melyen a választások fognak megjelenni. Az előzményekből látnak a múlt évak zajos választásai most nem fognak ismétlődni. Csak hogy nagy a gyanuk, hogy ez nem annyira férfias komolyság, mint a sajnálatra méltó részvételnek tanujale. Elnök-jelöltként Árkosi Gyula nevét emlegetik, a kiből a „kör” bizonyára egy erőyes, ügybuzgó, szép tulajdonokkal felruházott elnököt fog nyerni.

— Egy halott-támasztó. A „Magyar Polgár” azt írja „biztos forrásból”, hogy Asbóth János az „Ébredés”-t október 1-jén ismét megindítja, a lap kiadójá pedig Stein János ur lesz. A „M. P.”-t felültette az „biztos forrás”, mert amiből az illető ezt az értesülést merítette: az az „Ébredés” megindításának bejelentése földi tavalai szept. 16-áról keltetett hiv. akta volt, másfelől az illető hatóságnál ez ideig az új megindítás tárgyában nem történt bejelentés. Egyébként Stein János ur is fölkért bennünket, az ő nevében kijelenteni, hogy a „M. P.” hirtelre merőben alaplatan, amennyiben szó sem volt róla, hogy Stein János az „Ébredés”-t újból kiadására vállalkozzék. Kár tehát a halottak csöndes nyugalmát háborítani.

— Színházi felhívás. Miután a rendes téli színdíny az itteni színházban folyó évi októberhő első napján kezdődik, tisztelettel fölkértem azon t. cz. páholy-előjog-tulajdonosok és bérloka, a kik a közeledő téli színdínyre páholyokat bérteni kívánnak, sziveskedjenek folyó évi szeptemberhő 25-ikéig bejáról a színházi választmány titkári irodájában reggeli 9-től déli 12 óráig jelentkezni, s ott magokat előjegyezteni. Az erdélyi országos színházi választmány. Kolozsvárt, 1877-évi augusztushő 28-ikán. Sándor József, v. titkár.

— Hymen. Vékony Gábor, a gróf Eszterházi István nagyhalmági jószág-kezelője s „Szolnok-Doboka” munkatársa, a napokban váltott

jegyet a kedves Telczér Lujza k. a.-l. Nagy-Halmagy szépei egyikével. Tartós boldogságot kívánunk.

— Deés város iskolaszéke f. hó 13-án tartott ülésében a tanárokkal egyetértve elhatározta, hogy az állami polgári iskolában az V-ik osztály felállítását.

A deési egyesült görög egyház hívei félreeső régi, kezdetleges fatemplom helyett, a postautca déli homlokán emelendő új imaházuk építését megkezdtek, mely alkalomból püspökjük a köztisztelőben álló Pável Mihály Deés városát meglátogatta.

— M. Várhelyt a katonai gyakorlatok folyamatban vannak s több honvédtiszti részben tett, részben tenni fog ezred- és dandárparancsnoki vizsgát. Mult pénteken Timon Nándor őrnagy és Becsker Feodor, (Ghiczy segédtisztje) szombatn pedig a horvát kerületből Czserlian és Durst őrnagyok tettek mindnyájan kitűnő vizsgát. A mai, holnapi és szombati gyakorlatok alkalmával dandárnoki vizsgát tesznek alezredek Kralicz Dénes Páparól, Filek (ker. s. tiszt Hollán Ernő tábornok mellett) Széksefőhárváról és Barics alezredek Horvátországból. Az utolsó hadgyakorlat, mint az „E. H.” hítelei helyről értesül, e hó 24-én azaz jövő hétfőn lesz. E hadgyakorlat a honvédségnek a közös hadseregbeli vítésekkel együttes próbája lesz, mely alkalmával Krafft közös hadseregbeli ezredek tesz dandárnoki vizsgát. Ez utolsó gyakorlaton mint mondják, jelen lesz Lauber altábornagy Kolozsvárról s valószínűleg báró Ringelsheim erdélyrészi parancsnok is.

— A pozsonyi tüzoltó-egylet, mely Magyarország tüzoltó-egyleteinek egyik legrégibb és legbuzgóbb egylete, e hó 22-én és 23-án üli meg tíz éves jubileumát. Az egylet élén Martinengo Nándor áll, ki a rész színhelyén szép eredményeket mutatott fel, s közelebből is nagy életveszélyek közt egy gyermeket mentett meg a lángok közül.

— A debreczeni lóversenyek első napjának az idő meglehetősen kedvezett. Közönség meglepőleg szép számmal volt a versenyen. A két évesek versenyén, a 200 drb 10 francos aranyat gr. Festetich Pál „Tallér”-ja nyerte el fél lóhaszszal. A nagy Handicapot (800 frt) gr. Henckel „Dryad”-jé 5 lóhaszszal tetszés szerint nyert. Az államdíjt (200 drb 10 francos arany) gr. Festetich Pál „Bimbó”-ja nyerte el. A Földesek versenyében az első díjat Sarédi István Szolnokról, a másodikat Kiss Sándor, a harmadikat Sallay Sándor nyerték el. Az akadály-versen, miután az 5 aláírásból csak Baltazzi Arisztid „Baby”-ja jelent meg nem tartott meg.

— Herceiz Eszterházy Miklósról igen szép tettet kell följegyeznünk. A derék tábornagy a nagyszombati rokkantkházban, mint az „Ellenőr” írja, hatvannyolcz magyar nemzetiségű rokkant számára 51,050 forint alapítványt tett. Hogy Nagy-Szombatban e nagylelkűség iránt a hála némi jelét külsőben is mutassák, a rokkantkház főparancsnokának, Wolfersdorf Adolf intézkedése folytán a rokkantak templomában Boltszár József fölszentelt püspök fényes segédlettel a 1652-ik év augusztus 26-án a Nagy-Vezekény mellett folyó nagy csatában elesett Eszterházy László, Ferencz, Tamás és Gáspárt gyászistenitiszteletet tartott.

— A Petőfi-társaság a szünidők után tegnapi délelőtt tartotta első ülését a magyar mérnök-egylet Lloyd-épületi helyiségében. A terem zsúfoltságig megtelt s a közönség egy jó része hölgyekből állott. Erdődy Béla nyitotta meg az ülést, ki legközelebb Konstantinápolyban járt s ottani élményeit adta elő. A fölolvadás érdekes részletekben mutatta be Konstantinápoly mostani képét s a török mozgalmakat. Ezután Komócsy József olvasott föl egy hosszabb mutatót íj. A brányi Kornél „Iván” című költői beszélyéből. A mutatóvány pikáns részleteit s a nőp nyelvezet tetszéssel fogadta a hallgatóság. Végül Balázs Sándor személyesen mutatta be „II Szent Cécília” című humorteljes rajzát, élénk derűt keltve. A rajz igen erős paródiája nőmely egyházi könyv keneteljes irányának, úgy hogy e nemből magában álló merész kísérlet a mi irodalmunknak. — A zárülésen Lakatos Ferencz ur adta át a társaságnak Petőfi „márciusius 15” című versének eredeti kéziratát. A társaság köszönettel fogadta a figyelmet, de sajnálatos volt kénytelen constátálni, hogy a kézirat hitelességét kétféle főr, sőt utlagos vizsgálat után megállapíthatta, hogy a kézirat — melyben orthographiai hibák fordulnak elő — nem a Petőfi. Végül a titkár, Szana Tamás, bejelentette, hogy Vadnay Károly a „Petőfi-társaság-Lapjában” megjelent reá vonatkozó közlemény miatt a tagok sorából kilépett. A társaság tudomásul vette.

— A frankfurti törvényszéknél a mult szerdán egy kereskedőnek meg kellett volna esküdni. A kereskedő azonban mindjárt eleinte kijelentette, hogy nem hisz az istenben s azért nem esküszik. Hosszas tanakodás után végre fölemlte újját s megesküdött. A mint azonban az „isten engem úgy segít” mondathoz jött, ekként változtatta meg a szavakat: „a természet engem úgy segít”. Az ily esküt a törvényszék természetesen el nem fogadta és a pro s contra beszéd egész hévvel újra megindult, melyek eredménye az, hogy a furcsa kereskedő megesküszött.

— A frankfurti törvényszéknél a mult szerdán egy kereskedőnek meg kellett volna esküdni. A kereskedő azonban mindjárt eleinte kijelentette, hogy nem hisz az istenben s azért nem esküszik. Hosszas tanakodás után végre fölemlte újját s megesküdött. A mint azonban az „isten engem úgy segít” mondathoz jött, ekként változtatta meg a szavakat: „a természet engem úgy segít”. Az ily esküt a törvényszék természetesen el nem fogadta és a pro s contra beszéd egész hévvel újra megindult, melyek eredménye az, hogy a furcsa kereskedő megesküszött.

att 24 órányi fogságra ítélték. A derék ur alig látta meg az érte jövő porkolábot, szakított minden elvvel s csakugyan letette a rendes esküt.

— Husz év óta hordozott már nyomrában Ali effendi egy kellemetlen dolgot, a mi nem vala más, mint egy kígyó. A napokban érkezett „El Dsuwaib”, egy konstantinápolyi arab lap ugyanis a következő felhívást közli, melyet Ali effendi, ki ruszcsuki lakos, bocsátat világgá: Mintegy husz év előtt éjjel kimentem szobámból s itam valami szabadon álló vízfőléből. Nem sokára azután éreztem, hogy egy kis kígyócskát szalasztottam le a gégémen. Azóta minden törekvésem, hogy attól megszabaduljak, haszontalan maradt, sőt a kígyó mind jobban megfeszkelődött nyomromban. Rövid idő múlva annak hangját is kezdetem hallani, mely egy kis állathoz hasonló hang vala. Minthogy folyvást gyógyszerrel ki-nemtam magamat, melyek azonban mitsem használtak, fölkérem India és Egyptom valamennyi orvosait, hol csak az „El Dsuwaibot” olvassák, hogy ajánlának valami szert e baj ellen. Az isten megjutalmazza őket érte. A szegény Ali effendinek valószínűleg nem annyira a nyomrában, mint inkább a fejében fészkel a baja, mert különben nem eszertett volna szélnek ily óriási balgaságot.

— Szarvas csalagot. Érdekes felsülést beszél el a „Vadász és verseny” mai számában Nimród valamely toll-forgató unokája. A mult évben Szepesmegeye o—szi nagykiterjedésű erdőben egy felső ausztriai gróf, híres vadász puszkágot, mint vendég; az erdők egy része szabad rendelkezésre állt, s ő fáradhatatlanul fel is használta azt, kintűnő lövő lévén golyóval. De leginkább felkeltőtte a vadászok és kerülők figyelmét az által, hogy rendkívül tudta a bögő szarvas és hívó tehén hangját utánozni. Oly tökéleteséggel utánozta e hangokat, hogy nem egyszer ismételve is elcsalogatta maga után a vadászokat. Rendkívül szegat ütött ez a v—ri korcsmáros fejébe, hova a gr. szomját oltogatni s a közben tréfálkózní bebejárt. Minden igyekezettel azon volt, hogy eltanulja a csalagot hangokat, mert szeretett titokban vadászgatni! Még nem mult ugyan Sat-Mihály napja, de a szarvasok, dacára a vadász naptárnak, derekasan kezdtek bögni; néhol-néhol friss csapákat is lehetett látni, különösen tócsák közelében, s így gyanítani lehetett, hogy ott egy egy szerelmes szarvas hűté le bevélyét vagy valami mást. Vigyázva lopódkoz vadászunk a v—ri korcsmáros egyik sűrűről a másikhoz, s időről időre egy bokorból hallatja keservesen betanult bögését. De csak nem akar semmi felelet jönni. Csügvanóruk ezek a szarvasok. Végre a c . . . i uradalom tilosáig ér diétaliskodása közben. Ott mindenesetre lesz szarvas; — a községi erdő igen ritka ahhoz. Még csak első kísérletét eszertette ki nem ily cölra teremte lenni látszó instrumentumából s már is! Diana istennő nem hagyja el híveit, — vagy mi? Onnan feldl, a hegyről néha-néha a szellő valami zörejt hoz; — mintha száraz ágak recsegniének lassan közeledő léptek alatt! Mindig buzgóbban fujja tritoni zene-szerét a csalagató művész, s mindig közelebb ro-pog és zörög az erdő, most már csakugyan egészen közel; ott a mogoróbbokrok mellett. Már most — gondolja a bögős — ideje a csigát föltenni, s a lőcsőb után nyulni! Tehát, meg sem mocczanva, fegyverét archoz emelve, újját a ravaszon tartva, s még lélekzení sem merve várja a jó szerencsét. Végre megmozdult a bozót, s megje-len egy fő, de nem bűszkűn álló agancsokkal, hanem a k . . . i iskolamester „shim ledeser” sapkájával, ki szintén a nemes vadászati mestersége után jött! Képzelnétni, milyen csalódott pófával nézett a két Nimród egymásra; s ámbár mind-egyik restellő a rászédetést, s feltévé magában, hogy hallgat róla, még is kitűdött, hogy a v . . . ri korcsmáros csalagotására, szarvas helyett — iskolamester ugrott ki.

— A „KELET” magán-távirata. Feladatott Budapestén sept. 18. regg. 2 ó. — p. Érkezett Kolozsvárra sept. 18. regg. 2 ó. 15 p. Belgrádból sürgönyzik a „Pol. Correspondenz”-nek: a szerb zászlóaljnak nem indultak a török határra, hanem csak illető commandó-ikhoz vonultak, miután Topesiderben a szokásos évi gyakorlatok befejeztettek. (Szerbia e szerint az actióval megreirált.)

— Az osztrák bankügyi bizottságban Depretis és Herbst védelmezték az alkormányzók kinevezését. A bizottság 18 szóval 17 ellen elveté azt. Herbst a kisebbség nevében külön indítványt jelentett be.

— Feladatott Budapestén sept. 18. d. e. 10 ó. — p. Érkezett Kolozsvárra sept. 18. d. e. 11 ó. 4 p. Mehemed egyesült Szulejmánnal, együttesen nyomulnak a Jantrára.

Az oroszok vesztesége 18 ezer ember.

Goresakoff táviratban felkérte gróf Andrásyt és Bismarckot a mediatióra s a fegyverszünet kieszközlésére.

Minden jel szerint az oroszok megkezdik a Dunán a visszavonulást.

A szerb actio elmarad.

Péterváron és Bukarestben az izgatottság nő.

Goresakoff kijelenté: minden elveszett! (Csak hogy életében egyszer ő is igazat mondott. Szerk.)

Ma Budapest világít. Óriási lelkesedés.

KÖZGAZDASÁG.

— Szamosújvári piaci árak 1877. sept. hó 17. Egy hectoliter tisztabúza 9 frt 50 kr, egy hectoliter elegybúza 6 frt — kr, egy hectoliter török-búza 5 frt 20 kr, egy hectoliter zab 2 frt 80 kr, 100 kilogramm széná köve 3 frt 60 kr, 100 kilogramm széná kötetlen 2 frt 60 kr, 100 kilogramm alomszalma — frt 70 kr, 100 kilogramm zsupszalma — frt 70 kr, egy köbméter fa szaraz 4 frt — egy kilogramm marhahús 30 kr, egy kilogramm disznózsír 1 frt 05 kr, egy hectoliter pityóka 3 frt — kr, egy liter borsó 12 kr, egy liter lencse 12 kr, egy liter paszuly 12 kr, egy kilogramm konyhaliszt 21 kr, egy kilogramm hagyma 12 kr, egy kilogramm fokhagyma 20 kr.

— A nagy-váradí piacton 1877. év szept. 17-ik napján tartott vásárban eladott termeszemények- és élelmiszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta búza 7 forint 35 kr, kétszeres búza 5 frt 63 kr, rozs 4 frt 42 kr, árpa 3 frt 40 kr, zab 2 frt 20 kr, tengeri 5 frt 30 kr, borsó 9 frt 60 kr, lencse 9 frt 60 kr, bab 6 frt 80 kr, köleskása 8 frt 40 kr, burgonya 2 frt — kr, 100 kilogramm kenyérliszt 23 frt — kr, széná 2 frt — kr, szalma 1 frt 20 kr, szalonna 72 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 10 kr, 150 dkgr. alomszalma frt 4 kr, 1 köbméter tűzfű 4 frt — kr, 1 kilo marhahús — frt 48 kr, ontott gyertya — frt 60 kr, lámpaalaj — frt 60 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, új-bor — frt 24 kr, pálinka — frt 20 kr, szilvapálinka — frt 60 kr, szesz — frt 32 kr, egy métermázsá kősz 10 frt 60 kr, nyers fagygyu 28 frt — kr, olvasztott fagygyu 50 frt — kr, szappan 42 frt — kr, egy hectoliter ó-bor 18 frt — kr, új-bor 15 frt — kr, méz 1 20 kr, kemény faszén 1 frt — kr, kendermag 9 frt 20 kr, köles 5 frt — kr, dió — frt — kr, repeze 15 frt — kr, mogoró — frt — kr, asz-szu szilva — frt — kr.

Távirati tudósítás a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetéről szeptember 15-éről.

Gabona	Faj	Ára 100 klg.	
		től	ig
Buza	bánsági	10 75	11 25
	tiszavidéki	11 30	11 85
	pestvidéki	10 75	11 20
	fehérmezei	11 20	11 70
Rozs	magyar	7 70	7 90
	takarmány	6 75	7 50
Árpa	maláta	7 70	8 60
	magyar	6 45	6 65
Zab	bánsági	7 15	7 20
	másnemű	7 10	7 15
Tengeri	káposzta	18 1/2	18 3/4
	bánsági	17 06	18
Repce	magyar	11 30	11 35
	tavasza szállítandó	11 20	11 25
Köles	Szept.—Oktre szállítan.	11	—
	tavasza szállítandó	—	—
Szokvány (Uszue)	Májusra—junira szállit.	7 15	7 20
	káposzta Aug. Szept. szál.	19 1/2	19
(ny.) zesz	bánsági Jul. Aug. szállit.	—	—
	100 liter százalékként.	31	31 1/2

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről. Szept. 17-én 5% Metaliques 65.65 frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 68.15 frt. Arany áradék 113. — 1860-ki államkölcsön 76.50. Bankrészevények 858. — Hitelrészevények 230. — London 117.50 Ezüst 104.85 Ca. kir. arany 5.61. — Napoleon'd'or 9.42. — 100 mark német értékű 57.80.

Urbéri kötvények: Magyarországi 77. — Temesi 77. — Erdélyi 76.25 Horvátországi 76.50.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

Pályázat.

Vallás- és közoktatási m. kir. miniszter úr folyó évi 21337 sz. a. kelt rendelkezésével a **nagynyedli** államilag segélyezett polgári fiú- és leányiskolánál a **magyar nyelvnek** fiúk és leányoknál (heti 17 órával), a **német nyelvnek** leányoknál (heti 6 órával), a **történelem** s **alkotmány** ismeretnek leányoknál (heti 6 órával) előadására egy rendes tanítói állomást évi 700 forint fizetés és 100 forint lakbér élvezete mellett rendszeresítvén, ennek betöltésére ezen pályázat nyitattik.

Sziveskedjenek a pályázni kívánó és **polgári iskolai vagy magasabb tanítói képesítéssel** bíró tanítók sajátkezűleg írt, s kellő bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter úr ő nagyméltóságához eljuttatni, **folyó évi szeptember-hó 30-dik napjáig** aláírathoz benyújtani.

Nagy-Enyed, 1877. szeptember 9-kén

GÁSPÁR JÁNOS,
alsó-fejérmegyei kir. tanfelügyelő.

Nem hivatalos.

„VICTORIA” biztosító társaság,

(alapítva 1865.)

Forgalmi kimutatás.

(1876 december 31.)

Bevétel 1875 végéig 22.208.066 ft 72 kr.	Kifizetett károk 1875 végéig 7.474.125 ft 74.
„ 1876-ban 1.957.872 ft 43 kr.	„ 1876-ban 664.608 ft —
Összesen: 24.165.939 ft 15 kr.	Összesen: 8.138.733 ft 74.
Kiosztott nyeresémek 439.738 ft 69 kr.	Évi díjbevételek 1.000.000 ft —

Biztosításokat fogad el: Tűz- és jégkárok ellen.

I. Tűz ellen biztosíthatók: épületek, gyárak, malmok, butorok, készletek, kereskedelmi czikkok, marha állomány, széná és gabona készlet, gazdasági eszközök stb. (12) (30—*)

Árva-, egyházi és tömeges biztosítások kedvezményes díjakban részesülnek.

Különbösen is a rendes díjak lehető mérsékelte szabvány. Több éves biztosításnál **ingyen** év számítatik. Gabna biztosítás **három hónál kevesebb** időre is elfogadtatik.

II. Jég ellen: mindenféle mezői termények. A biztosítás **váltó** fedezet mellett is történhetik. A díjak az egyes vidékek tapasztalt jégjáratahoz vannak mérsékelve.

A károk felvétele gyorsan és szabályszerűen történik, a megállapított kárösszegek azonnal fizetnek.

A „VICTORIA” legújabb szerzett viszontbiztosítási összeköttetése folytán azon helyeken van, hogy bármely nagy összegű biztosítást teljes kártérítés biztossága mellett elfogadhat, s midőn különben is életképességének a legváltás-gosabb körülmények között, s a legrendkívülbb csapások után is megdönthetetlen bizonyítékát adta, mint egyetlen hazai intézet joggal és biztosan számolhat a külföldi áramlattal szemben a hazai közönség pártolására.

Központi iroda: Kolozsvárt, főtér 26 szám.

Vezérügynökségek: Budapest, Bécs, Grätz, Prága, N.-Szeben.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Beoskere, Nagy-Enyed, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

Ajánlköztások: ügynökség átvételére, az igazgatóságához, vezér- vagy főügynökségekhez intézendők.

„VICTORIA” biztosító társaság.

4 arany
érem.

NESTLÉ HENRI gyermekápolásztje
elismert legtekélyesebb pótléka
az anyatejnek

2 dísz-
okmány.

Központi raktár Osztrák-Magyarország-számára:

Bécs, I. Naglergasse Nro 1.

BERLYAK F.

Raktárak Erdélyben:

Kolozsvárt: Székely Miklós, gyógyszer.
Brassóban: Kugler Ede gyógyszer.
Szebenben: Gürtler Gusztáv, keresk.

Thalmayer Frigyes keresk., Kaufmann Fr. J.
és Jekelius Nándor uraknál.

Csak akkor
valódi.

(171)

(29—100)

Betegek számára

Ezen meg ezren rontják meg egészségüket mértékeltlen kikapongás által. Ezek nemcsak szellemi de testi romlásuknak néznek biztosan elébe, mi az emlékező tehetőség el-tompulása, gerincfájdalmak, a végtagok reszkése, nehézség lélegzés stb. Alti igen világosan észrevehetővé válik. Az említett-ken kívül a nemi szervek elgyengülése, a szomszólóság, az idegek nagy ingerlékeny-sége mindannyi biztos jelei és következményei a nemi élet bűneinek. Világosan s mindenki által érthetően írja le a betegségeket dr. ERNST L. kitűnő műve, az:

„Onségy.”

mely azokból, hogy a legkimerítőbben tárgyalja a kórokat, a legjobb és leghathatósabb tanácsokkal szolgál ity bajok elhárítá-ára; miért is mindazon szerencsétlen—férfi és nő — betegeknek, kik ilyen bajokban szenvednek, melegen ajánlat.

E könyv (Ára 2 ft.) minden könyvtárnál kapható, de a szerzőnél: Dr. ERNST L. hasonszenvi orvosi-nál is (lakik: Budapest, Késmárk-utca 24. sz.) megrendelhető.

(351)

(1—3)

Egy gyakornok
felvétetik

WALSER FERENCZ

szerelő és javító műhelyében

Kolozsvárt

bel-monostortetza 12. sz.

Tanítók, ügynökök, biztosítási tisztviselők

(332)

vidéken

(6—6)

igen jövedelmes és szolid mellékfoglalkozást lennek.

Ajánlatok A. B. C. jegy alatt azonnal Daube G. L. és társa hirdetés felvételi irodájához, Singerstrasse 8. Bécsbe intése dök.

STEIN JÁNOS

KÖNYV- ÉS ZENEMÜKERESKEDÉSE KOLOZSVÁRT.

A m. k. Postamester és postakiadó urakat

bátor vagyok figyelmeztetni, hogy a gyakorlati táviratozást, melyre a nagyméltóságú miniszterium mult havi rendelete folytán ezután szükségük lesz, **leggyorsabban és legalaposabban** a kiadásomban megjelent Székely István-féle „Távirtdai gép- és kapcsolástan”-ból sajátíthatják el.

Ezen egyedüli magyar szakmunkából, mely nemcsak a kezdőnek utmutatóul, de a gyakorlat-tabbnak is bármint állomásra nézve vezérfonalul

szolgálhat, még csak néhány példány állván rendelkezésemre, az illetők saját érdekében cseleked-nek, ha a megrendelést minél előbb megteszik, mert később semmi áron sem lesz megkapható.

A mű ára 1 frt 60 kr., s a megrendelést az összeg előleges beküldése mellett, vagy kívána-tra utánvétellel azonnal teljesítem.

Református egyházirodalmi ujdonság.

Epen most jelent meg:

Népszerű halotti beszédek,

irta FÁBIÁN DÁNIEL, szilágy-csehi ev. ref. pap.

I-ső kötet: Ára 1 frt 40 kr.

A második kötet még ez év folytán hagyja el a sajtót.

Az első kötet tartalma:

I—X Közönséges halotti beszédek.

XI—XVI Halotti beszédek gyermekek felett.

XVII—XXIII Halotti beszédek ifjak felett.

Ugyanott kapható:

L'assommé.

Par A. Secondigné. Ára 2 frt 23 kr.

A Porticii néma, vagy a nápolyi vérfürdő.

Történeti regényes elbeszélés, irta Born György. Az 5 kötet ára 4 ft.

Samuel Brohl et Cie,

par Victor Cherbuliez. Ára 2 frt 28 kr.

Les rois de l'océan.

I. L'Olonnais. II. Vent-en-Panne. Par Gustave Aimard.

A két kötet ára 3 frt 90 kr.

A magyar korona országainak helységnevtára.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter úr ő nagyméltósága megbízásából és az országos magyar királyi statisztikai hivatal felülörködése mellett szerkesztette Kollerffy Mihály. Ára 7 frt 50 kr.

Csak előre!

Török induló irta Mandl A. Ára 50 kr.

Madame Gosselin.

Par Louis Ulbach. Ára 2 frt 28 kr.

Les inutiles

par Edouard Cadol. Ára 2 frt 28 kr.

Ne menj el... Irma nótaja. — Budapesti kis barna...

Dalok zongorára szerzé Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

1877-diki jogász csárdás.

Zongorára szerzé Rácz Pál. Ára 60 kr.

Lehrbuch der pathologischen Anatomie,

von Dr. F. von Birch-Hirschfeld.

Ára 16 frt 25 kr.

100 gyermekjáték

leírását tartalmazó játékkönyv dalokkal.

Összegejté s szerzé Komjáthy György. Ára 1 frt.

Softa induló.

Zongorára szerzé M. T. Ára 60 kr.

Methusalem-négyes

Strausstól. Ára 60 kr.

Oceana Walzer

von August Cahnbley. Ára 95 kr.

Jeanne, Jeannette
et Jeanneton.

Keringő. Irtá Déransart. Ára 1 ft 95.

Kosiki-Keringő.

Irtá Mèra. Ára 1 frt 30 kr.

KOSIKI.

Francia négyes Arbatól.

Ára 1 frt 04 kr.

Kronprinz Rudolf-Marsch.

Králól. Ára 45 kr.

A kis doktor.

Lengyelke Déransartól. Ára 65 kr.

Kapitány kisasszony.

Fr. négyes Strausstól. Ára 60 kr.

Schön Rohtraut.

Lengyelke Strausstól. Ára 60 kr.

Das Leben ist doch schön!

Keringő Strausstól. Ára 95 kr.

Treuliebchen.

Polka Strausstól. Ára 60 kr.

A kis doktor.

Fr. négyes Strausstól. Ára 60 kr.

Märchen aus der Heimath.

Keringő Strausstól. Ára 90 kr.

Jeanne, Jeannette és Jeanneton.

Fr. négyes Arbatól. Ára 1 frt 30 kr.

A kis menyecske.

Fr. négyes Strausstól. Ára 60 kr.

Kosiki-négyes

Dessauxtól. Ára 1 frt 04 kr.

Sylvia-keringő.

Métrától. Ára 1 frt 30 kr.

Geflügelte Worte.

Keringő Strausstól. Ára 90 kr.

O schöner Mai.

Keringő Strausstól. Ára 1 frt.

Glücklich ist, wer vergisst!

Lengyelke Strausstól. Ára 60 kr.

Reunion-négyes

Zikofftól. Ára 65 kr.

Der Abendstern.

Keringő Litolfától. Ára 1 frt 13 kr.

Kleine Blumen, Kleine Blätter.

Keringő Hermannától. Ára 95 kr.

Vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesíttetnek utánvét mellett. Legczélszerűbb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.